

Innovasjon Norge Agder

Kommunesamling, Tvedestrand 12.05.2026

Katrine Solheim Aas

Formålet er å legge til rette for **langsiktig** og **lønnsom** verdiskaping, samt bidra til sysselsetting, bosetting og variert landbruk i alle deler av landet med utgangspunkt i landbrukets ressurser generelt og landbrukseiendommen spesielt

IBU-forskriften

Landbruksoppdraget

Ramme 2025

Agder ble tilført 71,2 mil kr – 5,32 mil kr omfordeling av fylkesramme

+ RNB 6 mil kr

+noe inntrukket midler fra tidligere år

Totalt til disp. dette året var om lag **80 mil kr**

Status 2025

- Agder mottok mange søknader langt utover tilgjengelig ramme
  - Søknader måtte ligge i påvente av ny ramme-dvs året etter
  - Tross dette er kundene veldig tålmodige
  - Ikke tilskudds berettiget
  - Saksbehandler kapasitet,- en reduksjon de siste årene
  - Nasjonalt team opprettet
- ressursavklaring, generasjonsskifte, oppstart, vekstsaker mm

Tildeling av tilskudd pr produksjon de siste tre årene

År	2023		2024		2025	
	Beløp	Antall	Beløp	Antall	Beløp	Antall
01. Mjølkeproduksjon (antall årskyr)	31 155 000	16	21 680 000	8	52 106 000	21
03. Storfekjøtt (antall slakt/år)	10 700 000	8	15 240 000	10	9 350 000	4
04. Sauehold (antall vinterfora)	4 410 000	6	7 015 000	6	8 724 300	5
05. Smågrisprod. (antall årspurker)			3 700 000	1		
06. Slaktegrisprod. (antall stk/år)					7 170 000	3
07. Eggproduksjon (antall høner pr. innsett)	200 000	2	150 000	1	3 700 000	2
08. Slaktekylling (antall pr. år)	195 000	1				
19. Andre / Andre husdyr (antall)					172 642	1
20. Kornlager (tonn)			1 120 000	1		
21. Potetlager (tonn)	1 200 000	1	3 400 000	1	300 000	1
22. Grønnsak-,bær-,fruktlager (tonn)			570 000	2		
71. Frukt- og bær dyrking (antall dekar)			230 000	1	1 280 000	2
Totalt	47 860 000	34	53 105 000	31	82 802 942	39

Fordeling per kommune

År Kommune	2023		2024		2025	
	Beløp	Antall	Beløp	Antall	Beløp	Antall
Åmli	3 233 950	5	3 862 750	3	2 850 000	3
Arendal	2 491 000	7	2 903 000	8	6 350 000	6
Åseral	970 000	4	2 700 000	1	9 500 000	3
Birkenes	2 460 000	3	3 876 425	3	1 950 000	1
Bygland	3 070 000	3	7 950 000	4		
Evje og Hornes	5 150 000	2	993 850	7	13 800 000	3
Farsund	5 711 000	14	4 405 000	6	12 510 000	6
Flekkefjord	1 300 000	1	2 230 000	3	8 462 075	7
Froland	7 200 000	3	3 798 070	3	625 000	1
Gjerstad	110 580	2				
Grimstad	13 720 620	16	4 075 000	5	1 835 948	3
Hægebostad	4 040 000	5	1 260 000	3	1 199 000	3
Iveland	7 500 000	4			1 522 500	1
Kristiansand	4 240 000	8	11 840 913	14	5 800 000	5
Kvinesdal	3 725 000	5	5 188 000	4	3 590 000	2
Lillesand	2 710 000	7	412 500	3	600 000	3
Lindesnes	12 255 000	15	10 860 000	8	6 170 000	4
Lyngdal	5 560 000	4	11 374 510	10	14 171 100	7
Risør			350 000	1	2 300 000	2
Sirdal	2 350 000	4	12 088 750	5	939 000	2
Tvedestrand	3 400 000	3	10 814 405	5	600 000	1
Valle	2 000 000	2	1 390 000	4		
Vegårshei	400 000	1	4 020 000	2	188 098	1
Vennesla	3 970 000	6	2 000 000	6	9 451 445	8
Totalt	97 567 150	124	108 393 173	108	104 414 166	72

- Lyngdal er den kommunen i fylket som peker seg ut som har mottatt høyest beløp i 2025
- I forrige rapporteringsår var gjennomsnittlig
- tilskudd kr 1 mil, mens snittbevilgning for 2025 er kr 1,45

Bionova skal bidra til å utvikle sirkulære verdikjeder innenfor jordbruk, skogbruk og havbruk.

Vi finansierer også løsninger som bidrar til å kutte landbrukets klimagassutslipp.

- Bioøkonomi
- Fornybar energi I landbruket.
- Tilskudd til klima- og miljøvennlig teknologi
- Investeringer i gårdsvarmeanlegg
- Anlegg for varmesalg
- Fornybare energiløsninger i veksthus
- Biogass og biokull
- Flislager og tørkeanlegg for brenselproduksjon.

Les mer om skog-, hav- og jordbruk på: [innovasjon Norge.no/bionova](https://www.innovasjon Norge.no/bionova)

Kommunens rolle

- Rolla til kommunen endra
  - Frå formell rolle i saksbehandling til rettleiing og opplysning
    - IBU einaste ordning der kommunen hadde formell rolle
    - Nytt søknadssystem IN sparringflata -> ny inngang til kommunikasjon som gjer at det dialog mellom kunde og IN frå dag 1
  - § 4: «Kommunen og Innovasjon Norge skal veilede om søknader etter denne forskriften.»
  - § 4: Etter nærmere forespørsel fra Innovasjon Norge skal kommunen gi informasjon knyttet til saken.
  - § 6: Dersom kommunen blir kjent med forhold som tilsier at forutsetningene for tilskuddet ikke lenger er til stede, skal kommunen melde dette til Innovasjon Norge

© Benjamin A. Ward - VisitNorway.com

Kva no?

- Kommunen viktig utviklingsaktør for næring og samfunn
- Landbruksområdet
  - IN opptatt av å vidareføre det gode samarbeidet med kommunane
  - Viktig rolle i mobilisering av landbrukskundar
  - Samarbeide ved bedriftsbesøk
  - Informasjon/dialog - webinar/kommunemøte
  - Endra rolle → lovverk og personvernreglar for innsyn
  - Innstilt på å finne gode ordningar
  - Positive vedtak enkeltsaker Hvem har fått tilbud om finansiering fra oss? | Innovasjon Norge?
- Kommunesløyfa av søknadssystemet stengt
- Praktiske overgangsordningar
  - Saker innvilga etter gammalt regelverk
  - Nærare informasjon til kommunar og kundar

Tilskudd landbruk

- Hvem kan få tilskudd?
  - **Hovedregel: Eier av landbrukseiendom. (Unntak ved generasjonsskifte)**
- Hva kan jeg få tilskudd til?
  - **Faste anlegg og tilhørende produksjonsutstyr av varig karakter**

- ✓ **Driftsbygning (fjøs)**
- ✓ **Potetlager**
- ✓ **Korntørke**
- ✓ **Fastmontert vanningsanlegg**
- ✓ **Gjødsellager**

IKKE:

- **Lett omsettelig produksjonsutstyr**
- **Traktor**
- **Henger**
- **Vanningsvogn**
- **Verksted**
- **Utleiebygg**

Ressurskartlegging

- Det kan benyttes IBU-midler til ressurskartlegging i forkant av investeringsprosjekter for omlegging til løsdrift. Det kan støttes med inntil 100 000 kr til eksterne kostnader.
- Kan starte opp før vedtak
- Egenandel

Utviklingsprogrammet – landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping

- **Vekstfinansiering**
- **Bedriftsnettverk**
- **Omdømmemidler**

Støtteutmåling – Hvor mye tilskudd får jeg?

- 1. Prioritet**
Hvor høyt prioritert er prosjektet ditt hos Innovasjon Norge?
- 2. Lønnsomhet**
Er prosjektet lønnsomt? Hvor mye sitter du igjen med før og etter investering?
- 3. Betjeningsevne, total gjeld og risiko.**
Hva blir den totale gjelden etter investering?
Er det betjeningsevne for gjelden?
- 4. Inntekt/sysselsetting fra gårdsdrift**
Hvor stor andel av inntekt/sysselsetting vil komme fra gårdsdrifta?
- 5. Utløsende**
Hvor mye tilskudd må til for at investeringen gjennomføres?

Utmåling

Maks 40 % av kostnadsoverslag, inntil 3,5 mill. kroner.

Omlegging til løsdrift storfè 50% - 5 mill. Inntil 55% for bruk med inntil 30 kyr

Frukt og bær 35%

Til nyplanting økologisk frukt- og bær dyrking inntil 50 prosent av kostnadene.

For gjødsellager som tradisjonelt landbruk.

Vi skal være utløsende. Begrenset ramme.

Kriterier som vektlegges i IN

- **Tildeling av bedriftsrettede virkemidler (IBU):**

- **Markedsorientering:** Utnytte markedspotensial og utviklingsmuligheter
- **Lønnsomhet:** Skape lønnsomhet, både i et bedriftsøkonomisk- og et samfunnsøkonomisk perspektiv
- **Nyskaping:** Innovasjon og teknologiutvikling
- **Rekruttering:** Bidra til at unge etablerer seg i landbruket
- **Miljø og klima:** Bærekraftig bruk og forvaltning av verdier knyttet til naturmiljø, kulturmiljø og klimaeffekt (tre)
- **Samfunnsnytte:** Positive ringvirkninger for matsikkerhet, folkehelse, bevaring av kulturlandskap, biologisk mangfold mv.
- **Bosetting:** Benytte lokale ressurser for å opprettholde produksjon i områder med negativ befolkningsvekst (distrikt)
- **Etikk:** Dyrevelferd, god forretningskikk

Lån

- ✓ Samfinansiering med lokale banker
- ✓ Lavrisikolån 6,15 % pr 1.01.26
- ✓ Risikolån 7,2 pr 1.01.26
- ✓ Søker å finne kombinasjoner som er gunstige for gårdbrukeren gjennom en pakke med tilskudd og lån
- ✓ Betjeningsevne
- ✓ Risiko i drift
- ✓ Lønnsomhet i prosjektet
- ✓ Ikke refinansiering

Lånene skal benyttes til å delfinansiere bedriftsøkonomisk lønnsom nyskaping, utvikling, etablering og omstilling.

Lånene benyttes i hovedsak til finansiering av driftstilbehør og bygninger.

Maksimal løpetid på lavrisikolån til bygg er 25 år, inklusive avdragsfrie perioder.

Maksimal løpetid for risikolån er 10 år

Hvorfor landbruk på Agder

- Arbeidsplasser
- Kultur – hva bidrar bonden med
- Lønnsomhet, verdiskapning for hvem – Krever mye tilskudd
- For turisme
  - Ser en landbruket om vinteren – Har folk hytte på Hovden på grunn av landbruk
  - Bidrar turister til inntekt for bonden
- Lønnsomheten faller nordover og oppover
- Jobber bonden gratis for at kommunen skal nå sine mål

Takk for meg

Våre tjenester for landbruk

Tradisjonelt landbruk

Skal du investere i driftsbygning, kjøpe eiendom eller tilleggsareal? Kanskje trenger du å foreta mindre investeringer i forbindelse med generasjonsskifte på gården? Vi kan hjelpe deg med finansiering dersom du har et lønnsomt prosjekt.

Tilleggsnæring

Ønsker du å videreutvikle en tilleggsnæring på gården? Du kan søke om tilskudd og lån hos oss dersom du har et lønnsomt prosjekt.

Bolig på gårdsbruk

Trenger du ny eller utbedret bolig på gården? Vi kan tilby lån til å gjennomføre investeringen.

Bionova - tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak

Bionova er satsingen på bioøkonomi og klimatiltak for jordbruk-, skogbruk- og havbruksnæringene. Vi kan finansiere løsninger som bidrar til målet om et lavutslippssamfunn.

Vekstfinansiering

Her kan du lese om vekstfinansiering til mat og reiselivsvirksomhet.

Reindriftsbasert vekst og verdiskaping

Ønsker du å øke verdiskapingen i reinkjøttproduksjonen? Vi kan gi deg tilskudd til bedriftsutvikling og kompetanse- og markedsføringstiltak.

Bedriftsnettverk for landbruket

Har din bedrift behov for hjelp til å styrke samarbeidet med andre bedrifter, skape tillit, identifisere felles utfordringer og interesser? Da har vi tjenesten for deg.

Tilskudd til omdømmeaktiviteter for landbruket

Planlegger du å gjennomføre en omdømmeaktivitet knyttet til nye næringer innenfor landbruk? Les mer om mulighetene for støtte.

Kurs og kompetanse

Ønsker du å lære mer om hvordan du skaper verdier med utgangspunkt i landbruks- og reinbaserte næringer? Vi tilbyr et utvalg kurs og andre skreddersydde kompetansetiltak for deg og din bedrift.

Regionale prioriteringer for landbruksmidler

Hva som prioriteres kan variere mellom fylkene. Se de regionale retningslinjene for din region.